

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

กัญญาณัฐ ถมทองทวี^{1*} พงษ์ศักดิ์ ทองพันชั่ง² อุดมพันธ์ พิษณุประเสริฐ³

¹นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

*Corresponding author e-mail: pan_ep2010@hotmail.com Tel: 091-0167387

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับสมรรถนะของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก 2) ศึกษาระดับประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก 4) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะครูในโรงเรียนขนาดเล็กให้เกิดประสิทธิผล กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 278 คน โดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิและแต่ละชั้นภูมิสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกระดับมาก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก 6 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาตนเอง 2) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ 3) การบริหารหลักสูตร 4) การจัดการเรียนรู้ 5) การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน และ 6) การใช้สื่อและเทคโนโลยี

คำสำคัญ: สมรรถนะครู; ประสิทธิผลงานวิชาการ; โรงเรียนขนาดเล็ก

* Received: 2025-09-22, Revised: 2025-10-29, Accepted: 2025-11-13

The relationship between teacher competency and academic performance in small schools under the Sisaket primary educational service area office 1

Kunyanut Tomthongtawee^{1*} Pongsak Tongpanchang² Udompun Pitprasert³

¹Master of Education in Educational Administration Graduate School, Sisaket Rajabhat University

² Lecturer of Faculty of Education and Human Development, Sisaket Rajabhat University

³ Lecturer of Faculty of Education and Human Development, Sisaket Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: pan_ep2010@hotmail.com Tel: 091-0167387

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the level of teacher competency 2) to study the level of academic performance in small schools 3) to study the relationship between teacher competency and academic performance in small schools and 4) to identify effective strategies to enhance teacher competency in small schools The sample group consisted of school administrators and teachers from small schools under the Sisaket primary educational service area office 1, totaling 278 educational personnel, selected using Krejcie and Morgan's table and stratified simple random sampling. A 5-level rating scale questionnaire was used for data collection. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's correlation coefficient. The research finding revealed that 1) the teacher competency was rated at the high level for both overall and each aspect. 2) the academic performance in small schools was rated at the high level for both overall and each aspect. 3) the relationship between teacher competency and academic performance in small schools was found as high positive correlation with statistical significance at 0.01 level, and 4) The proposed guidelines for enhancing teacher competency in small schools under the Sisaket primary educational service area office 1 comprise six key areas: (1) Self-development, (2) Professional ethics, (3) Curriculum management, (4) Learning management, (5) Community engagement, and (6) Media, innovation, and technology use.

Keywords: Teacher competency; Academic performance; Small school

บทนำ

การศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างและพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ พร้อมทั้งมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนสังคมและเศรษฐกิจของชาติไปสู่ความก้าวหน้าอย่างยั่งยืน การศึกษาไม่ได้เพียงแค่ส่งเสริมความรู้ในเชิงวิชาการ แต่ยังมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 และการศึกษายังมีบทบาทในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยเปิดโอกาสให้กับทุกคนได้เข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงไม่ได้เป็นเพียงการตอบสนองต่อความต้องการในปัจจุบัน แต่ยังเป็นการวางรากฐานที่มั่นคงสำหรับอนาคตของประเทศ

การศึกษาขั้นพื้นฐานนับเป็นรากฐานสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพและคุณภาพ โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมักตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบทหรือพื้นที่ห่างไกล ที่มีความสำคัญในการมอบโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนที่ขาดแคลนโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรการศึกษาที่เท่าเทียมกับเขตเมือง (OECD, 2024) โรงเรียนเหล่านี้เป็นเสมือนเสาหลักที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพของเยาวชนในพื้นที่ แต่ต้องเผชิญกับความท้าทายและอุปสรรคในหลายมิติ และหนึ่งในปัญหาที่สำคัญที่สุด คือ การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทั้งในด้านการสอนและการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นผลมาจากจำนวนครูที่ไม่เพียงพอ หรือต้องสอนในรายวิชาที่ตนเองไม่ได้มีความเชี่ยวชาญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) นอกจากนี้ การขาดแคลนทรัพยากรที่จำเป็น เช่น สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย อาคารเรียนที่ปลอดภัยและเหมาะสม รวมถึงเทคโนโลยีที่ช่วยเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้ ยังส่งผลโดยตรงต่อการดำเนินงานของโรงเรียน และอาจลดประสิทธิภาพของระบบการเรียนการสอน ส่งผลให้นักเรียนไม่ได้รับการศึกษาในระดับที่ควรจะเป็น และอาจทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่ (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2566)

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหนึ่งปัจจัยสำคัญที่มีบทบาทอย่างมากต่อประสิทธิผลของระบบการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพไม่เพียงแต่ช่วยให้การดำเนินงานในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ยังช่วยสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกด้าน การวางแผนการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องครอบคลุมหลายมิติ ตั้งแต่การออกแบบและพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และสภาพแวดล้อม การจัดการกระบวนการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล และการนิเทศครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถของครูให้สอดคล้องกับแนวทางการเรียนการสอนสมัยใหม่ (UNESCO, 2015) การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพยังต้องอาศัยการติดตามผลและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้โรงเรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและจุดอ่อนที่ต้องการการปรับปรุง รวมถึงการใช้ข้อมูลในการกำหนดแนวทางพัฒนาอย่างมีเป้าหมาย การติดตามผลที่ต่อเนื่องยังช่วยให้โรงเรียนสามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างชัดเจนและปรับปรุงกลยุทธ์การสอนให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการเฉพาะของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

สมรรถนะของครูเป็นอีกองค์ประกอบสำคัญที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของระบบการศึกษาในภาพรวม ครูที่มีสมรรถนะสูงไม่เพียงแต่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ แต่ยังสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความกระตือรือร้นของนักเรียน (United Nations, 2023) สมรรถนะของครูยังมีผลกระทบต่อประสิทธิผลของงานวิชาการในโรงเรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในระดับสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพครอบคลุมกระบวนการต่าง ๆ ตั้งแต่การจัดการหลักสูตรที่เหมาะสมกับความต้องการของ

ผู้เรียนและท้องถิ่น การนิเทศการสอนเพื่อให้มั่นใจว่าครูสามารถนำเสนอเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง ตลอดจน การจัดหาและบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่จำเป็น เช่น สื่อการเรียนการสอนและเทคโนโลยี เพื่อสนับสนุน กระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2567)

สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนด สมรรถนะครู ที่จะใช้ในการประเมิน การปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ สมรรถนะหลัก ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ การมุ่ง ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และจริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพครู และ สมรรถนะประจำสายงาน ประกอบด้วย 6 สมรรถนะ คือ การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การบริหารจัดการชั้นเรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อ พัฒนาผู้เรียน ภาวะผู้นำครู และการสร้าง ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) จากสมรรถนะดังกล่าวข้างต้น หากครูมีสมรรถนะที่ดี ทั้งในด้านความรู้ทางวิชาการ ทักษะการสอน และคุณลักษณะส่วนบุคคล ก็จะช่วยส่งเสริมให้การบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้

โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีจำนวน 169 โรงเรียน ปัจจุบันกำลังเผชิญกับความท้าทายที่หลากหลายในการพัฒนาประสิทธิผลของการบริหารงาน วิชาการ เช่น จำนวนครูที่มีไม่เพียงพอต่อความต้องการ ครูต้องรับผิดชอบการสอนในหลายระดับชั้นและหลาย วิชา ส่งผลให้คุณภาพการสอนอาจไม่เต็มที่ อีกทั้งยังต้องดำเนินงานภายใต้เงื่อนไขและสภาพแวดล้อมที่ไม่ เอื้ออำนวย เช่น การขาดแคลนทรัพยากรทางการศึกษา วัสดุอุปกรณ์ที่ล้าสมัย และงบประมาณที่มีจำกัด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1, 2567)

การวิจัยนี้มีเป้าหมายที่จะค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครู ซึ่งหมายถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะเฉพาะด้านของครูกับผลสำเร็จของงานวิชาการของโรงเรียน ผลลัพธ์จากการวิจัยนี้จะ ช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน ขนาดเล็กให้ประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนแต่ละแห่ง และส่งเสริมคุณภาพการศึกษาที่ สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาแห่งชาติ รวมถึงการส่งเสริมสมรรถนะของครูให้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ใน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนขนาดเล็ก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูกับประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
4. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ให้เกิดประสิทธิผล

ระเบียบวิธีวิจัย

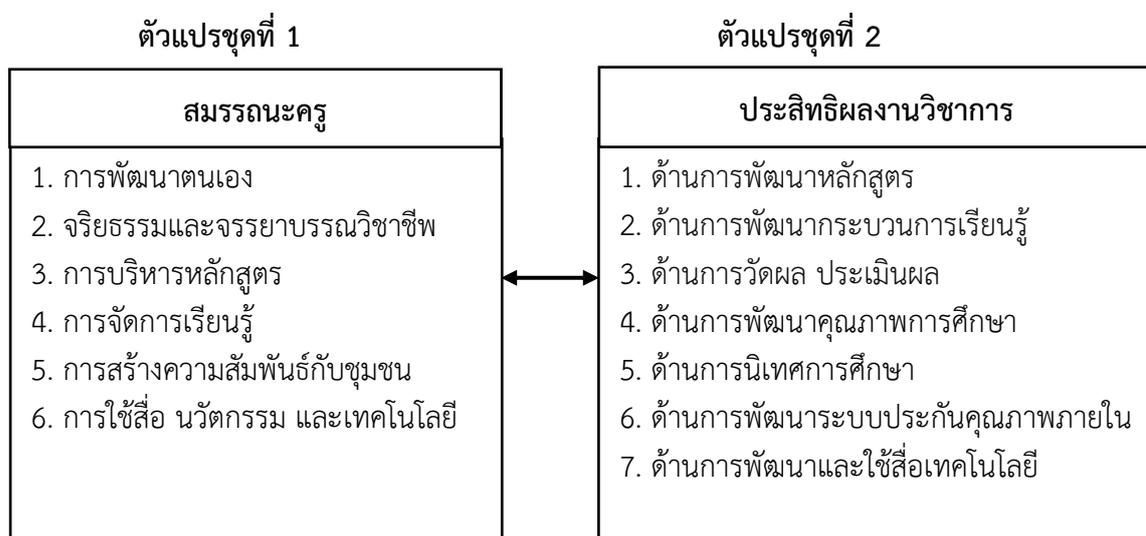
การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 996 คน (ผู้บริหารสถานศึกษา 169 คน ครูผู้สอน 827 คน) กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดตามตารางของ Krejcie และ Morgan (1970) ได้ 278 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร 118 คน และครูผู้สอน 160 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามเขตอำเภอ ภายใต้การกำกับของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จำนวน 7 อำเภอ แต่ละชั้นภูมิสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายตามสัดส่วน

เครื่องมือวิจัย ใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-Point Likert's Scale) แบ่งเป็น 3 ตอน คือ 1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (แบบตรวจสอบรายการ) 2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของครูโรงเรียนขนาดเล็ก และ ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลงานวิชาการ 3. ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะครูให้เกิดประสิทธิผล (แบบปลายเปิด) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการ 3 ขั้นตอน คือ 1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่า IOC > 0.60 ทุกข้อ 2. ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มทดลอง 30 คน ได้ค่า Cronbach's Alpha = 0.979 3. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 278 คน ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการทบทวนเอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดการวิจัย จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูและประสิทธิผลงานวิชาการ สามารถสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้ ตัวแปรชุดที่ 1 สมรรถนะครู 1) การพัฒนาตนเอง 2) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ 3) การบริหารหลักสูตร 4) การจัดการเรียนรู้ 5) การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 6) การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ตัวแปรชุดที่ 2 ประสิทธิผลงานวิชาการ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล 4) ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 7) ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวม

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	X	S.D	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.42	0.50	มาก
2. ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.61	0.52	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารหลักสูตร	4.45	0.52	มาก
4. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.43	0.55	มาก
5. ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน	4.45	0.58	มาก
6. ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี	4.44	0.54	มาก
เฉลี่ย	4.47	0.47	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.47$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ 3 อันดับแรก โดยเรียงลำดับ คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ($X = 4.6$) รองลงมาคือด้านการบริหารหลักสูตร ($X = 4.45$) และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ($X = 4.45$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาตนเอง ($X = 4.42$)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังรายละเอียดในตารางที่ 2 ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวม

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	X	S.D	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	4.47	0.54	มาก
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.46	0.51	มาก
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล	4.45	0.52	มาก
4. ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.46	0.53	มาก
5. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.41	0.57	มาก
6. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.48	0.59	มาก
7. ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี	4.47	0.55	มาก
เฉลี่ย	4.46	0.50	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($X = 4.46$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปต่ำ 3 อันดับแรก โดยเรียงลำดับ คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($X = 4.48$)

รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($X = 4.47$) และ ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($X = 4.46$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($X = 4.41$)

3. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3 ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_{tot}	Y_{tot}
X_1	1	0.672 ^{**}	0.680 ^{**}	0.730 ^{**}	0.721 ^{**}	0.656 ^{**}	0.845 ^{**}	0.717 ^{**}
X_2		1	0.675 ^{**}	0.739 ^{**}	0.773 ^{**}	0.652 ^{**}	0.857 ^{**}	0.728 ^{**}
X_3			1	0.791 ^{**}	0.691 ^{**}	0.738 ^{**}	0.869 ^{**}	0.712 ^{**}
X_4				1	0.818 ^{**}	0.755 ^{**}	0.921 ^{**}	0.837 ^{**}
X_5					1	0.717 ^{**}	0.902 ^{**}	0.815 ^{**}
X_6						1	0.861 ^{**}	0.771 ^{**}
X_{tot}							1	0.873 ^{**}
Y_{tot}								1

** มีระดับนัยสำคัญที่ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ระดับมาก ($r_{xy} = 0.873$) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 แต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ (X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.837$) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน (X_5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.815$) มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี (X_6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.771$) ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.728$) ด้านการพัฒนาตนเอง (X_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.717$) และด้านการบริหารหลักสูตร (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r_{xy} = 0.712$)

4. ผลการวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

ข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้จากการวิเคราะห์คำถามปลายเปิด จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 145 คน จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 278 คน คิดเป็นร้อยละ 52.16 ได้ข้อสรุปแยกตามด้านดังนี้

1. การพัฒนาตนเอง ครูควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในด้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) และการใช้ ช่องทางออนไลน์ เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและทันสมัยในยุคศตวรรษที่ 21

2. จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ครูควรวีถ่มั่นใน คุณธรรมพื้นฐาน อย่างความรับผิดชอบและความเสียสละ พร้อมปฏิบัติตนตาม จรรยาบรรณวิชาชีพ โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กที่ต้องการความร่วมมือเป็นพิเศษเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

3. การบริหารหลักสูตร ควรปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา ให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับบริบทปัจจุบัน ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างครู ผู้บริหาร และชุมชนในการสร้างหลักสูตรที่ บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น และเน้นการแก้ปัญหาในชีวิตจริง

4. การจัดการเรียนรู้ ครูควรออกแบบการเรียนรู้โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner-Centered) ส่งเสริมการคิดและแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง พร้อมประยุกต์ใช้เทคนิคที่หลากหลาย เช่น Active Learning และ Problem-Based Learning (PBL) เพื่อเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้และทักษะชีวิต

5. การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนควรเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ของชุมชน ครูควรส่งเสริมการใช้ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นฐานในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และกระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

6. การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ครูควรเลือกใช้และผลิต สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัย รวมถึงสร้าง นวัตกรรมจากวัสดุท้องถิ่นหรือวัสดุเหลือใช้ พร้อมพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านนวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 สามารถอภิปรายผลตามประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. สมรรถนะครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับสมรรถนะครูอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้าน จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการใช้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ จากผลวิจัยดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก บริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่ครูต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างรอบด้าน จึงจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบและจริยธรรมในวิชาชีพอย่างสูงเพื่อรักษาความเชื่อมั่นจากนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ขณะเดียวกัน ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมักมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรด้านการอบรมหรือเทคโนโลยีอย่างจำกัด จึงอาจส่งผลให้ด้านการพัฒนาตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น นอกจากนี้ ระบบสนับสนุนจากต้นสังกัดในด้านการพัฒนาวิชาชีพอย่างเป็นทางการยังเป็นระบบอาจยังไม่ทั่วถึง

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ (2555), พงษ์ศักดิ์ ด้วงทา (2557), ภาณุวัฒน์ ติตทะ (2558), วินัย นาคำ (2560) และ สานิตา แคนโพธิ์ (2560) ที่พบว่า สมรรถนะครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

2. ประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยี ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และ ด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ จากผลวิจัยดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดเล็กในปัจจุบันได้รับการขับเคลื่อนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ซึ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพภายในโรงเรียนผ่านระบบประกันคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานศึกษามีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การประเมินตนเอง (SAR) และการจัดทำรายงานต่อสาธารณชนเป็นประจำทุกปี ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากเนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมักมีความคล่องตัวในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น และสามารถปรับกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนรายบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของการยกระดับงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก แม้จะมีข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานบางประการ แต่ครูก็มีความพยายามในการเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับผู้เรียน โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายและชุมชนเป็นกลไกสนับสนุนสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพรณ์ พิลาธรรมย์ (2558) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิวพร ละครเพชร (2562), กิตติชัย อางหาญ (2565), นฤมล มณีแดง (2565) และ ชวัญเรือน โยคะสัย (2566) พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า สมรรถนะครูและประสิทธิผลงานวิชาการมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ ด้านการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการบริหารหลักสูตรตามลำดับ จากผลการวิจัยดังกล่าว อาจเนื่องมาจากบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่ครูต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างหลากหลาย ไม่เพียงแต่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังต้องบริหารจัดการชั้นเรียน ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานภายนอก ซึ่งส่งผลให้สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพของงานวิชาการ เมื่อครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในชุมชน ย่อมส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และคุณภาพทางวิชาการของสถานศึกษาโดยรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษแก้ว เจริญเกตุ (2561), อาทิตถิยา โชคดีวัฒนา (2561), ชนิกา บรรจงปรุ (2562), ภัทรสุดา เกิดแสง (2563), และ วิเชียร เจริญธรรม (2564) พบว่าสมรรถนะครูกับประสิทธิผลงานวิชาการมีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fauth et al. (2019), Istiqomah et al. (2019), Podungge et al. (2020), Sergio Revuelta (2022) และ Fajar Nadeem (2025) ที่พบว่าสมรรถนะของครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์เชิงบวก และเป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นของนักเรียน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษาและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนยุทธศาสตร์หรือโครงการพัฒนาครูที่ตอบสนองต่อสมรรถนะที่จำเป็นและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการโดยตรง เช่น ส่งเสริมให้ครูมีการศึกษาและค้นคว้าองค์ความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเองทางวิชาชีพ พร้อมทั้งจัดการอบรม สัมมนา หรือกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อยกระดับศักยภาพในการจัดการเรียนการสอน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ โดยส่งเสริมให้ครูสามารถบูรณาการความรู้กับกลุ่มสาระต่างๆ วางแผนกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ สร้างและพัฒนาสื่อวัตกรรมการที่หลากหลาย สนับสนุนการจัดการเรียนรู้สร้างสรรค์ และเสริมทักษะในการเลือกใช้เทคโนโลยีที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการโดยตรง

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครู โดยเน้นเพิ่มสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และ ก้าวมการใช้สื่อ วัตกรรมการและเทคโนโลยีให้สูงขึ้น ผ่านการจําอบรม กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสนับสนุนการสร้างสื่อวัตกรรมการพร้อมใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยและอุปสรรคในการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

2.4 ควรมีการวิจัยและพัฒนารูปแบบการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

2.5 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับสมรรถนะครูกับประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กให้ต่อเนื่องกัน

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์ศักดิ์ ทอพันธ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา และท่านอาจารย์รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมพันธ์ พิชญ์ประเสริฐ กรรมการที่ปรึกษาเป็นอย่างยิ่ง ที่คอยให้คำแนะนำงานวิจัยและให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้เสียสละเวลาในการพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการวิจัยและตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ทั้งในเชิงแนวคิดและการประยุกต์ใช้ที่สะท้อนถึงความสัมพันธ์เชิงระบบระหว่าง “สมรรถนะของครู” กับ “ประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก” ซึ่งสามารถสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ได้ใน 3 มิติหลัก ได้แก่ มิติทางทฤษฎี มิติทางการปฏิบัติ และมิติทางการบริหารจัดการการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. มิติทางทฤษฎี ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า สมรรถนะครูในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กมิได้จำกัดเพียงการมีความรู้ ความสามารถ หรือทักษะในเชิงวิชาชีพ แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงคุณลักษณะทางจิตวิญญาณของ

ความเป็นครู ซึ่งเป็นฐานรากสำคัญที่หล่อหลอมให้ครูสามารถทำหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพ แม้จะอยู่ในบริบทที่มีข้อจำกัดทางทรัพยากร

2. มิติทางการปฏิบัติ จากผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะครูในด้านการจัดการเรียนรู้และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงกับประสิทธิภาพผลงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ครูที่มีความสามารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ และสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้กับบริบทชุมชนได้อย่างเหมาะสม ส่งต่อคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพของโรงเรียน

3. มิติทางการบริหารจัดการการศึกษา งานวิจัยได้เสนอแนวทางการส่งเสริมสมรรถนะครูโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเน้น การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครู ชุมชน และภาคีเครือข่ายทางการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาสมรรถนะครูเป็นกระบวนการต่อเนื่อง

4. การประยุกต์ใช้เชิงนโยบายและการวิจัยต่อยอด องค์ความรู้ใหม่จากงานวิจัยนี้ยังชี้แนะแนวทางเชิงนโยบายในการพัฒนาการศึกษาในระดับพื้นที่ โดยเสนอให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดแผนพัฒนาครูในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างเป็นระบบ เช่น การจัดอบรมและพัฒนาสมรรถนะเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการระหว่างโรงเรียนและชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการในระดับฐานราก

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.). (2566). รายงานประจำปี 2566: ปลุกพลัง สร้างโอกาส เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา Annual Report 2023: Awakening Power, Creating Opportunities for Educational Equity. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา.
- กิตติชัย อางหาญ. (2565) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เกษแก้ว เจริญเกตุ (2561) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน จังหวัดสิงห์บุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขวัญเรือน โยคะสัย. (2566) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 4(1), 31-45.
- ชนิกา บรรจงปรี (2562) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 7(25), 293-301.
- นฤมล มณีแดง. (2565) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 7(1), 172-187.
- พงษ์ศักดิ์ ด้วงทา. (2557). สมรรถนะวิชาชีพครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ภัทรสุดา เกิดแสง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของครูผู้สอนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ภาณุวัฒน์ ดิตตะ. (2558). ความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกลุ่มตออย่างขางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 จังหวัดเชียงใหม่. พิษณุเวชสาร, 11(1), 55-67.
- วิเชียร เจริญธรรม. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 8. วารสารศรีล้านช้างปริทรรศน์, 7(2), 71-87.
- วินัย นาคำ. (2560) สมรรถนะหลักของครูตามเกณฑ์ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูไทย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศิวพร ละหารเพชร. (2562) ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- सानิตา แดนโพธิ์. (2560) สมรรถนะครูโรงเรียนวัดไผ่ล้อม (พุลประชาอุปถัมภ์). [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. (2567). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2567 - 2570) ฉบับปรับปรุง ประจำปีงบประมาณ 2567*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. (2567). *รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือประเมินสมรรถนะครู(ฉบับปรับปรุง)*. สำนักงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). *นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ประกาศวันที่ 14 พฤศจิกายน 2566*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559): ฉบับสรุป*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2567). *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูเชิงพื้นที่*. สกศ.
- สุภาพรณ์ พิลาธรรมย์. (2558) การศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 9(2),41-49.
- อาทิจิยา โชคดีวัฒนา (2561) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เอกสิทธิ์ ชนินทรภูมิ. (2555). สมรรถนะครูกับการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียนสาธิตในจังหวัดนครปฐม. *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 3(1), 118-126.
- Fauth, B., Decristan, J., Decker, A.-T., Büttner, G., Hardy, I., Klieme, E., & Kunter, M. (2019). *The effects of teacher competence on student outcomes in elementary science education: The mediating role of teaching quality*. *Teaching and Teacher Education*, 86, 102882. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2019.102882>.
- Istiqomah, A. N., Suyatno, & Maryani, I. (2019). The effect of teacher competencies on student achievement in vocational high school. *International Journal of Education*, 11(4). <https://doi.org/10.5296/ije.v11i4.15625>.
- Nadeem, F., Imran, H., & Asim, I. (2025). Effect of Teachers' Competencies on Students' Academic Achievement: A Comparative Analysis of Public and Private Universities, Lahore. *The Critical Review of Social Sciences Studies*, 3(1), 689-702.
- OECD. (2024). *Education at a glance 2024: OECD indicators*. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/c00cad36-en>
- Podungge, R., Rahayu, M., Setiawan, M., & Sudiro, A. (2020). *Teacher competence and student academic achievement*. In *23rd Asian Forum of Business Education (AFBE 2019)* (pp. 69-74). Atlantis Press.
- Sergio, Revuelta. (2022). *Teachers' Instructional Competences as Influenced by School-Based Management Practices of School Heads*. 1:26-35. doi: 10.56648/aide-irj.v1i1.5

- UNESCO. (2015). *Rethinking education: Towards a global common good?* UNESCO.
- United Nations. (2023). *The Sustainable Development Goals Report 2023: Special Edition*.
United Nations.